Mission East
- values in action

Save the Children

Funded by
European Union
Civil Protection and
Humanitarian Aid

नेपालको भूकम्पप्रभावित क्षेत्रमा सञ्चालित समुदायमा आधारित समावेशी विपद् जोखिम न्यूनीकरण कार्यक्रमका सिकाईहरू

डिसेम्बर २०१७

नेपालको भूकम्प प्रभावित क्षेत्रहरुमा पुनर्लाभ तथा पुनर्निर्माणका लागि समुदायमा आधारित समावेशी विपद् पूर्वतयारी प्रवर्द्धन कार्यक्रम

रामेछाप, ओखलढुंङ्गा, सिन्धुपाल्चोक, दोलखा २०७३।७४-२०७४।७५

Mission East - values in action   साझेदारी संस्थाहरु   Save the Children   DPNet Nepal   सहास नेपाल SAHAS-NEPAL   दुकी संघ सुनकोशी सिन्धुपाल्चोक

Funded by
European Union
Civil Protection and
Humanitarian Aid

पृष्ठभूमि

नेपालमा २०७२ बैशाखमा गएको दुई वटा शक्तिशाली भूकम्पले व्यापक जनधनको विनाश गर्‍यो । यो विपद्ले नेपालमा सामुदायिक स्तरमा अझ बलियो विपद् पूर्वतयारी, जिल्लास्तरमा विपद् प्रतिकार्यका लागि सूचना व्यवस्थापन र समन्वयमा क्षमता अभिवृद्धि र राष्ट्रियस्तरमा विपद् जोखिम व्यवस्थापनलाई निर्देशित गर्ने नीतिको खाँचो रहेको औंल्याएको छ ।

मिसन इस्टले परियोजना साझेदार सेभ द चिल्ड्रेनको साथ र राष्ट्रिय तथा जिल्लास्तरीय साझेदारहरूसँगको सहकार्यमा भूकम्प प्रभावित चार वटा जिल्लामा समावेशी तथा सन्दर्भ सुहाउँदो समुदायमा आधारित विपद् जोखिम व्यवस्थापन (सीबीडीआरएम) परियोजना सञ्चालन गर्‍यो । परियोजनाका लागि यूरोपियन यूनियनको नागरिक संरक्षण तथा मानवीय सहायता कार्यसञ्चालन विभाग (ECHO) बाट आर्थिक सहयोग प्राप्त भएको थियो ।

यो संक्षिप्त प्रतिवेदनमा मुख्य सिकाईहरू र नेपलमा विपद् जोखिम न्यूनीकरण र उत्थानशीलता कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिरहेका अन्य संस्थाहरूका लागि सुझावहरु प्रस्तुत गरिएको छ ।

परियोजना सारंश

परियोजनाको शीर्षक	नेपालको भूकम्प प्रभावित क्षेत्रको पुनर्लाभ र पुनर्निर्माणमा समावेशी समुदायमा आधारित विपद् पूर्वतयारीको प्रर्बद्धन्
उद्देश्य	समुदायमा आधारित समावेशी र लचिलो विपद् जोखिम व्यवस्थापन, सुधारिएको समन्वय र सूचना व्यवस्थापन र नीतिगत पैरवीमार्फत विपद् जोखिम व्यवस्थापनमा समुदायगत र संस्थागत क्षमता सुदृढ गर्ने ।
समयावधि	१ मे २०१६ देखि ३१ डिसेम्बर २०१७
आर्थिक सहयोग	यूरोपियन यूनियन (ई.यू)
बजेट	१२ लाख यूरो
कार्यक्षेत्र	४ जिल्लाका तत्कालीन १८ वटा गाउँ विकास समिति (गाविस)हरू : रामेछाप, ओखलढुंगा, दोलखा, सिन्धुपाल्चोक

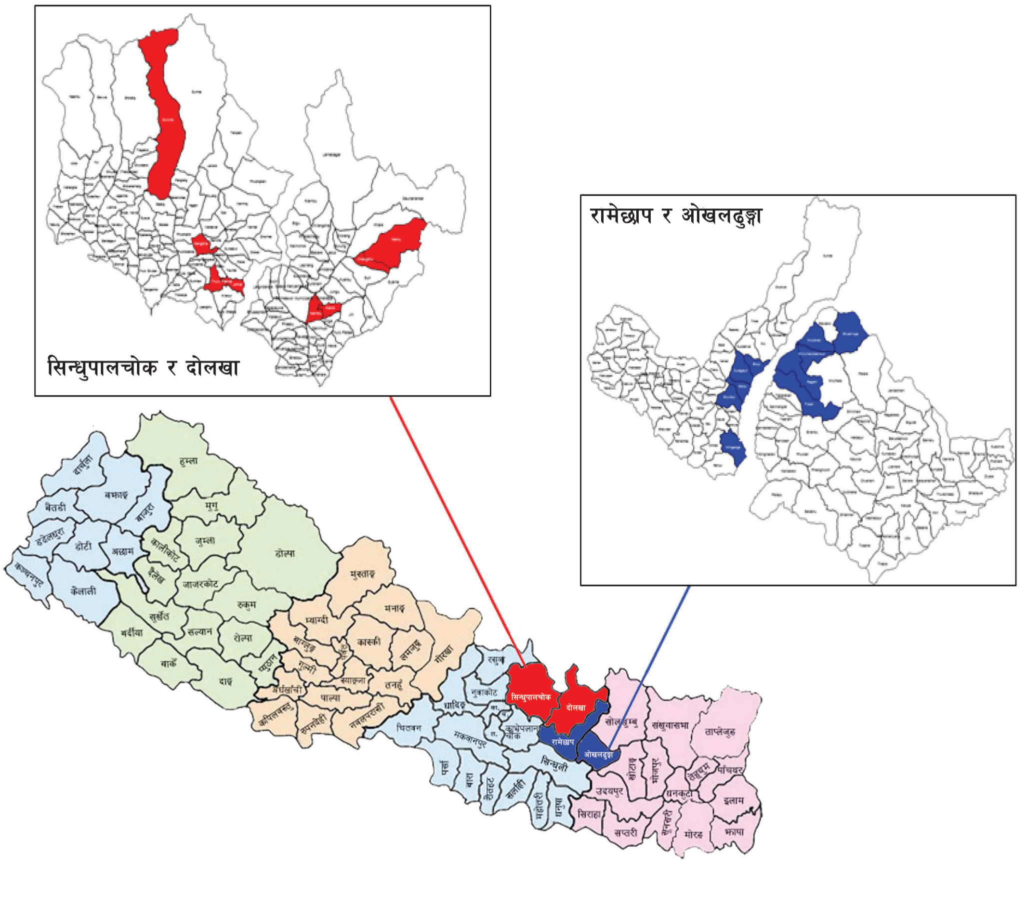

प्रकोप, संकटासन्नता र क्षमता मुल्याङ्कन साधनको अभ्यास गर्दै स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिका सदस्यहरू

मुख्य उपलब्धिहरू

समावेशी समुदायमा आधारित विपद् पूर्वतयारी परियोजनाले मुख्य योगदान पुर्‍याएको प्रमुख उपलब्धिहरूको सारंश देहाय अनुसार रहेको छ :

- १८ तत्कालीन गाउँ विकास समिति (गाविस)हरूमा सीमान्तकृत र संकटासन्न समूहहरूको प्रतिनिधित्व सहित स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिहरूको गठन । ती समितिहरूलाई स्थानीयस्तरमा ५ हजार भन्दा बढी व्यक्तिको सहभागितामा १५० भन्दा बढी सहभागितामूलक र समावेशी प्रकोप, संकटासन्नता र क्षमता मुल्याङ्कन कार्यको नेतृत्व गर्न सहयोग प्रदान ।
- समुदायस्तरमा प्रकोप, जोखिम र विपद्का बारेमा बुझाई र ज्ञानमा वृद्धि, र विपद्का जोखिमहरू न्यून गर्न योगदान दिनेतर्फ व्यक्तिगत दायित्वको भावनाको विकासमा वृद्धि । परियोजनाको अन्त्यमा घरपरिवार सर्वेक्षणका झण्डै ९०% सहभागीहरूले विपद् जोखिम न्यूनीकरणमा आफ्नो बुझाई र ज्ञानमा वृद्धि भएको बताए ; र आफ्नो समुदायमा विपद्का जोखिम न्यून गर्न अब आफैं केही गर्न सक्ने छु भन्नेहरूको प्रतिशत दोब्बर भन्दा बढीले वृद्धि ।
- स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिद्वारा १८ गाविसहरूमा स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना निर्माण गरी त्यसमा विपद्का जोखिमहरू, मुख्य न्यूनीकरण कार्यक्रम, र विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि ५ बर्षीय कार्य योजनाको खाका प्रस्तुत । सो योजनाको कार्यान्वयनका लागि १७ वटा परियोजना गाविसहरूमा स्थानीय सरकारको तहबाट बजेट बिनियोजनको प्रतिबद्धता ।
- स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजनामा उल्लेख गरिएका ४० भन्दा बढी सानोस्तरका विपद् जोखिम न्यूनीकरण योजनाहरूलाई समावेशी तथा परामर्शजन्य प्रक्रियामार्फत प्राथमिकता प्रदान गरी कार्यान्वयन । ती कार्यक्रमहरू, विशेषगरी पहिरो नियन्त्रण र खानेपानी आपूर्ति सुरक्षामा केन्द्रित रही १२ हजार जना भन्दा बढीको विपद् जोखिम र संकटासन्नतालाई न्यून गर्ने काम गरिएको ।
- स्थानीय विपद्बाट प्रभावित घरपरिवारका लागि सानो अनुदान उपलब्ध गराउन १७ वटा परियोजना गाविसहरूमा आपतकालीन कोषको स्थापना । कोषको सही प्रयोग र उपयोग भएको अवस्थामा त्यसको पूर्ति गर्ने योजनाका लागि कोष परिचालन मापदण्ड र निर्देशिकाको निर्माण ।

- विपद् प्रतिकार्यका लागि विभिन्न सरोकारवालाहरूको सक्रिय सहभागितामा १८ वटा गाविसस्तरीय र चार वटा जिल्लास्तरीय विपद् पूर्वअभ्यासको आयोजना जसमा बिभिन्न सरोकारवाला निकायहरूको बाक्लो उपस्थीति थियो जस्तै – तालिम प्राप्त कार्यदलहरु (प्राथमिक उपचार, खोज तथा उद्धार, क्षति तथा आवश्यकता मुल्याङ्कन कार्यदलहरु), स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाली सेना, सशस्त्र प्रहरी, नेपाल प्रहरी, स्थानीय गैसस, स्थानीय विद्यालय र अस्पताल, रेडक्रस, क्लस्टरहरू र नेपाल सरकारका नवनिर्वाचित जनप्रतिनिधि, जिल्ला कार्यालयहरु र सम्बन्धीत निकायहरु ।
- द्रुत र समन्वयात्मक प्रतिकार्यका लागि आवश्यक सूचनासहित चार वटा *अनलाईन* जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र सूचना व्यवस्थापन प्रणालीको स्थापना ।
- विभिन्न सरोकारवालाहरूसँगको परामर्शजन्य प्रक्रियामार्फत स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना निर्देशिकाको विकास ; विपद् र जलवायु जोखिम व्यवस्थापनलाई एकीकृत गरी बढी समावेशी र लचिलो निर्देशिकाद्वारा स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना निर्देशिकाको प्रतिस्थापन ।
- नेपाल सरकारद्वारा जारी विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन ऐन, जसले सबैतहको सरकारलाई विपद् जोखिम न्यूनीकरण र विपद् जोखिम व्यवस्थापनको कार्यादेश प्रदान गर्छ । यो राष्ट्रिय नीतिको निर्माणका लागि विगत धेरै बर्षदेखि सहयोग उपलब्ध गराइएको र परियोजना साझेदारहरूले सञ्चारमाध्यममार्फत पैरवी, परामर्श, बैठक र कार्यशालाद्वारा दबाव सिर्जना गरेको ।

तलिममा खोज र उद्धारको अभ्यास गर्दै सामुदायिक खोज तथा उद्धार कार्यदलकी एक जना सदस्य

मुख्य सिकाईहरू

परियोजनाको कार्यान्वयनका मुख्य सिकाईहरूको सारंश देहाय अनुसार रहेको छ :

- **समुदायका सदस्यहरूको उपलब्धता, सहजता र प्रथामिकताको** आधारमा सामुदायिकस्तरका क्रियाकलापहरूको निर्माण र कार्यान्वयनले अधिकांश जनताको उच्च प्रतिबद्धता र सक्रिय सहभागिता सुनिश्चित गर्छ । यो अवधारणा अन्ततः सबैभन्दा समावेशी छ र सबैभन्दा बढी प्रभाव पार्ने सम्भावना पनि छ । यो खेतीको मौसम, दैनिक ज्यालादारीमा काम गर्ने व्यक्तिको प्रतिबद्धता, महिलाहरूको घरयासी र हेरचाहजन्य जिम्मेवारी र धार्मिक/साँस्कृतिक चाडपर्वलाई ध्यानमा राख्दै परियोजनाका क्रियाकलापहरूका लागि सबैभन्दा उपयुक्त मिति र समयका लागि सहमति कायम गर्न सान्दर्भिक छ । लचिलो हुन पनि आवश्यक छ, जस्तैः अधिकांश व्यक्तिका लागि एक दिने क्रियाकलाप दुई दिन गरेर आधा-आधा दिन गरेको राम्रो हुनसक्छ ।
- **समुदायामा आधारित विपद् जोखिम न्यूनीकरण सन्दर्भ सुहाउँदो छ भनेर सुनिश्चित गर्न लचिलोपना महत्वपूर्ण छ ।** उदाहरणका लागि, पूर्व चेतावनी प्रणाली कार्यदल (बाढीको बढी जोखिम हुने तराई क्षेत्रका लागि बढी सान्दर्भिक) को भूमिका र जिम्मेवारीहरूमा क्षति र आवश्यकता मुल्याङ्कन गर्ने भूमिका समावेश गर्न अनुकूलन गर्ने ।
- **समुदायमा आधारित विपद् जोखिम न्यूनीकरणमा** सबैभन्दा संकटासन्न र सीमान्तकृत समूहहरूलाई **वास्तविक रूपमा समावेश गरिएको सुनिश्चित** गर्न सम्पूर्ण परियोजना चक्रमै र सबै परियोजना क्रियाकलापहरूमा प्रतिबद्धता आवश्यक हुन्छ, जसबाट उपयुक्त प्रबृत्ती, सञ्चार, पहुँचयोग्यता र सहभागिता (ACAP) सुनिश्चित गर्न सकियोस् । वास्तविक रूपमा समावेशी अवधारणा सुनिश्चित गर्न परियोजनाका मुख्य क्रियाकलापहरूमा सहभागी हुनसक्नेहरूसम्म पुग्न थप प्रयास गरिनुपर्छ । उदाहरणका लागि, स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजनाको व्याख्या गर्न र उनीहरूको सरोकारका विषयहरू सम्बोधन भए, नभएको बुझ्न सीमान्तकृत समूहहरूसँग लक्षित परामर्श र खास रूपले तयारी गरिएको सूचना, शिक्षा र सञ्चार सामग्रीमार्फत उपयुक्त जानकारी प्रदान गर्न अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूसम्म घरदैलो कार्यक्रम ।
- परियोजनाका क्रियाकलापहरूमा समावेशीकरणको मापन र अनुगमन गर्न प्रबृत्ती, सञ्चार, पहुँचयोग्यता र सहभागिता (ACAP) समावेशी मार्कर असल उपाय सावित भयो । यसले समावेशीकरण सुनिश्चित गर्न केन्द्रित व्यक्तिहरूमात्र नभई परियोजनाका सबै कर्मचारीहरूका लागि नियमित रूपमा स्मरण र दिशानिर्देश गर्ने माध्यमको पनि काम गर्‍यो । समावेशीकरण मार्कर *टुवर्ड्स इन्क्लुजन (सन् २०१७), मिसन इस्ट, आइसीसीओ कोअपोरेसन र लाइट फर द वर्ल्ड* मा उल्लेखित धेरै साधनहरू मध्ये एक हो ।
- **जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र** (DEOC) द्रुत, समन्वयात्मक र प्रभावकारी विपद् प्रतिकार्यका लागि अत्यावश्यक छ । सूचना व्यवस्थापनको भूमिका महत्वपूर्ण छ र चार वटा नयाँ *अनलाईन* सूचना व्यवस्थापन प्रणालीले सान्दर्भिक तथ्याङ्कका लागि एउटा केन्द्रीय र सहज स्थान उपलब्ध गराउँछ । रामेछाप जिल्लाको प्रणालीका लागि यहाँ हेर्नुहोस् :www.implatformnepal.com/ramechhap/.

तारा, दोलखा जिल्ला

"प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिमंमा सहभागी भएपछि म अब विपद् जोखिम न्यूनीकरणको मुख्य प्रशिक्षक बनेकी छु । वास्तवमा विपद् जोखिम न्यूनीकरणसम्बन्धी तालिम लिएको यो मेरो पहिलो पटक हो । तालिम वास्तविक रुपमै धेरै ज्ञानवर्द्धकथियो । विपद्का कारणहरूलाई हामीले पहिचान र नक्सांकन गर्न सके, हामीले समयै मै योजना बनाएर त्यसलाई लागु गरी विपद्लाई रोक्न उपयुक्त कदम चाल्न सक्ने रहेछौं भन्ने मैले सिकें ।

तालिमको सबै भन्दा सुन्दरपक्ष भनेको त्यसले सैद्धान्तिक पक्षलाई मात्र नसमेटी स्थलगत अभ्यासमार्फत स्थानीय विपद जोखिम व्यवस्थापन योजना कसरी बनाउने भन्ने बारेमा व्यवहारिक ज्ञान पनि उपलब्ध गराउनु हो ।

स्थानीय विपद जोखिम व्यवस्थापन योजना समुदायहरूका लागि ज्यादै प्रभावकारी र महत्वपूर्ण दस्तावेज हो, जसले स्थानीय तहमा जनधन र जीविकोपार्जनका माध्यमहरूमा पुग्ने क्षतिलाई न्यून गर्न मद्दत गर्दछ । योजना सही ढंगबाट समुदायका व्यक्तिहरूको सल्लाह अनुसार समयमै लागु हुने हो भने त्यसले जनधन र जीविकोपार्जनका माध्यमलाई बचाउन सक्छ । २०७२ को भूकम्प अघि नै स्थानीय विपद जोखिम व्यवस्थापन योजना निर्माण गरिएको भए, दोलखामा भएको जनधनको क्षति त्यति ठूलो हुने थिएन ।"

- **नियमित विपद् पूर्वअभ्यास** मुख्य सरोकारवालाहरूका लागि रहेका कुनै कमीकमजोरीमाथि प्रकाश पार्न, आफ्ना सिकाईहरूलाई व्यवहारमा लागु गर्न, आत्मविश्वास निर्माण गर्न, आ-आफ्नो भूमिका तथा जिम्मेवारी स्पष्ट गर्न र समुदाय तथा जिल्लास्तरमा समन्वयात्मक विपद् प्रतिकार्य संयन्त्रबारे चेतना जगाउन धेरै प्रभावकारी हुन्छ ।
- **विपद् जोखिम न्यूनीकरणसम्बन्धी मुख्य प्रशिक्षक** प्रशिक्षण परियोजनाको कार्यक्षेत्रमा दीर्घकालीन रूपमा रहेका सरकारवालाहरूलाई उपलब्ध गराउनु लक्षित क्षेत्रमा विपद् जोखिम न्यूनीकरणसम्बन्धी ज्ञान र क्षमताले निरन्तरता पाएको सुनिश्चित गर्ने एउटा प्रभावकारी उपाय हो । विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि मुख्य प्रशिक्षक लागि उपयुक्त उम्मेद्वारमा स्थानीय सरकारी कर्मचारीका साथै स्थानीय विद्यालयका शिक्षक/शिक्षिका, स्थानीय शासन तथा सामुदायिक विकास कार्यक्रम (एलजीसीडीपी) सामाजिक परिचालक, जिल्लास्तरीय गैसस प्रतिनिधि, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिका सक्रिय सदस्यहरू र वडा सचिव आदि रहेका छन् ।
- **अन्य सरोकारवालाहरूसँगको नियमित समन्वय** सम्बन्धीत सिकाईहरू विस्तार गरी त्यस अनुसार काम भएको सुनिश्चित गर्ने र मुख्य क्रियाकलापहरूमा जिम्मेवारी र खर्चको बाँडफाँट गर्ने सम्भावनाको पहिचान गर्ने प्रभावकारी उपाय हो । परियोजनामार्फत भएका बहुसरोकारवाला संवाद समुदायका सदस्यहरूलाई सम्बन्धित निकायसँग सम्पर्क गराउन र भूकम्प पुनर्लाभ तथा पुनर्निर्माण प्रक्रियामा उनीहरूलाई जवाफदेही ठहर्‍याउन प्रभावकारी सावित भए । यी सबै कार्यले अल्पकालीन परियोजनाहरूको समयावधि भन्दा पनि दीर्घकालीन अनुगमन तथा सहयोग संयन्त्रको निर्माण गर्नमा सहयोग पुर्‍याउँदै अन्ततः परियोजनाको प्रतिफलहरूको दिगोपना बढाउने काम गर्छ ।
- राष्ट्रिय नीति र रणनीतिका लागि पैरवीको पहुँच बढाउनमा सञ्चार माध्यमलाई संलग्न गराउने कार्य अझ व्यापक रूपमा जनतासम्म पुग्ने र सम्बन्धित राजनीतिक प्रतिनिधिहरूबाट प्रतिबद्धता लिने प्रभावकारी उपाय हो, जसले सबै सम्बन्धित सरोकारवालाहरूलाई जवाफदेही ठहर्‍याउन मद्दत गर्दछ ।

संकटासन्न समूहहरूसँगको जनचेतना अभिवृद्धि सत्रमा विभिन्न विषयबारे छलफल गर्दै स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिका सदस्यहरू

मुख्य सुझावहरु

नेपालमा विपद् जोखिम न्यूनीकरण र उत्थानशिलता कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गरिरहेको अन्य संघसंस्थाहरूको विचारका लागि देहाय अनुसारका मुख्य सुझावहरु प्रस्तुत गरिएको छ :

- समुदायस्तरका परियोजना क्रियाकलापहरू समुदायका सदस्यहरूसँगको सहकार्यमा विकसित गरिनुपर्छ, जसमा परम्परागत रूपमा बहिष्करणमा पर्दै आएका माथि केन्द्रित हुँदै सबैभन्दा उपयुक्त मिति, समय, मौसम, स्थान र सबैको सहभागिता सहज बनाउने प्रक्रिया अवलम्बन गरिएको सुनिश्चित गर्नुपर्छ ।
- अतिरिक्त सामुदायिक पहुँच कार्यक्रम र सान्दर्भिक भएको अवस्थामा अनुकूलित अवधारणामार्फत समुदायका सबैभन्दा संकटासन्न र सीमान्तकृत सदस्यहरूसम्म पुग्न थप प्रयास गरिनुपर्छ जस्तैः परियोजनाका क्रियाकलापमा सहभागी हुननसक्नेहरूका लागि घरदैलो कार्यक्रम र यसका लागि बजेट बिनियोजन गरिनुपर्छ र सबैलाई समावेश गरिनुको महत्वबारे जनचेतना अभिवृद्धि गरिनुपर्छ ।
- हाल सञ्चालित जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको क्षमता र व्यवहारिकता वृद्धि गर्न, विशेषगरी सूचना व्यवस्थापन गर्ने जिम्मेवारीमा सहयोग उपलब्ध गराइनुपर्छ । परियोजना सञ्चालित जिल्लाहरूमा नयाँ *अनलाईन* जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र सूचना व्यवस्थापन प्रणालीको निरन्तरता र संरक्षण सुनिश्चित गर्न लगानी गरिनुपर्छ, हालसम्म नपुगको जिल्लाहरूमा विस्तार गरिनुपर्छ र राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण (DRR) पोर्टलमार्फत तथ्याङ्क आदानप्रदान गर्नेतर्फ काम गर्नुपर्छ ।
- सम्बन्धित विपद् जोखिम न्यूनीकरण सरोकारवालाहरू प्रतिकार्यका लागि तयार रहेको सुनिश्चित गर्न समुदाय, नगरपालिका र जिल्लास्तरमा नियमित रूपमा विपद् पूर्वतयारी अभ्यास गरिनुपर्छ ।
- विपद् जोखिम न्यूनीकरणसम्बन्धी प्रशिक्षक प्रशिक्षणमा स्थानीय गैससका प्रतिनिधिसँगै सरकारी कर्मचारी जस्तैः शिक्षक, एलजीसीडीपी सामाजिक परिचालक र अन्यलाई समावेश गरिनुपर्छ ।
- भरपर्दो र अग्रीम चेतावनी दिने पूर्व सुचना प्रणालीको सम्भाव्यताको समीक्षा गर्नका लागि प्रमाण जुटाउन न्यून खर्च लाग्ने र समुदायको व्यवस्थापनमा चल्ने पहिरो अनुगमन प्रणालीसम्बन्धमा थप अनुसन्धानको आवश्यकता छ ।

पार्वती, रामेछाप जिल्ला

"हाम्रो समुदायमा मैले धेरै विपद् र त्यसका पीडितहरू देखेको थिएँ तर त्यो विपद् हो, होइन र त्यसलाई कसरी सामना गर्ने भन्ने बारेमा हामीलाई जानकारी थिएन । यो परियोजना आउनु अघि प्राथमिक उपचार भनेको के हो र विपद्का बारेमा मलाई वास्तवमै केही थाहा थिएन ।

परियोजनाबाट मैले प्राथमिक उपचारको तालिम पाएँ र म अहिले सामुदायिक प्राथमिक उपचार कार्यदलको सदस्य हुँ । कुनै घाइतेलाई कसरी प्राथमिक उपचार प्रदान गर्ने भन्नेबारेमा मैले सिकेकी छु र प्राथमिक उपचार मान्छेको जीवन बचाउन कति महत्वपूर्ण हुने रहेछ भन्ने बारेमा पनि मैले जान्ने मौका पाएँ । विपद्का बारेमा र सबै समुदायलाई प्राथमिक उपचारको महत्वका बारेमा परियोजनाबाट म सचेत भएकी छु ।

प्राथमिक उपचारको तालिम सफलतापूर्वक सम्पन्न गरेको छ दिन पछि मेरो पाँच बर्षको छोरा लडेर घाइते भयो र मैले उसको नाडी फ्राक्चर भएको थाहा पाएँ । यहाँबाट सबैभन्दा नजिकको अस्पताल पुग्न तीन घण्टा गाडीमा लाग्छ र बस पनि सधैं नचल्ने हुनाले त्यही दिन पुग्न नसकिने मलाई थाहा थियो । सुरुमा त मैल आफूलाई निरीह भएको महसुस गरें तर मैले सिकेको कुरा सम्झना भयो र प्राथमिक उपचारमा मैले सिकेको त्यही ज्ञान र सीपको उपयोग गरें । भोलीपल्ट मैले छोरालाई अस्पताल लगेँ र त्यहाँ डाक्टरले मैले लगाइदिएको ब्यान्डेजका कारण २० घण्टा पछि अस्पताल पुग्दा पनि त्यो फ्राक्चरलाई थप विग्रनबाट जोगाउने काम गरेको जानकारी दिए र मेरो प्रशंसा गरे । अब कुनै विपद् भएको खण्डमा हुने क्षतिको व्यवस्थापन गर्न ममा आत्मविश्वास बढेको मैले अनुभव गरेकी छु ।"

कृतज्ञता सहित :

आर्थिक सहयोग :	
Funded by European Union Civil Protection and Humanitarian Aid	यूरोपियन कमिसनको यूरोपियन नागरिक संरक्षण र मानवीय सहायता कार्यसञ्चालन विभागले यूरोपियन यूनियन (इयू)को राहत सहायता द्रुत र प्रभावकारी रूपमा आपूर्ति भएको सुनिश्चित गर्ने काम त्यसको दुई प्रमुख माध्यमबाट गर्छ : नागरिक संरक्षण र मानवीय सहायता www.ec.europa.eu/echo
कन्सोर्टियमको नेतृत्व :	
Mission East - values in action	मिसन इस्ट एउटा अन्तर्राष्ट्रिय राहत तथा विकास संस्था हो, जसले विपद् राहत देखि विकास सहयोग लगायतका क्रियाकलापहरूमार्फत समुदायहरूको सङ्गठित हुने र आफैंलाई सहयोग पुर्‍याउने क्षमतालाई समर्थन् गरी संकटासन्न व्यक्तिहरूलाई सहयोग पुर्‍याउने काम नेपालमा र अन्य देशहरूमा गर्दै आएको छ । www.missioneast.org
कन्सोर्टियम साझेदार :	
Save the Children	हरेक बालक/बालिका भविष्यको हकदार छ भन्ने कुरामा सेभ द चिल्ड्रेन विश्वास गर्छ । विश्वभरी हामी बालबालिकालाई जीवनको स्वस्थ सुरुवात प्रदान गर्दै सिक्ने अवसर र हानिबाट संरक्षण उपलब्ध गराउँछौं । बालबालिकाले दैनिक जीवनमा र संकटको समयमा आफ्नो जीवनमा र हाम्रो साझा भविष्यमा रूपान्तरण ल्याउन सक्ने बनाउन आवश्यक सबै उपायको अवलम्बन हामी गर्छौं । www.savethechildren.net
राष्ट्रिय सहयोगी साझेदार :	
DPNet Nepal	नेपाल विपद पूर्वतयारी सञ्जाल नेपालमा विपद् जोखिम व्यवस्थापनको क्षेत्रमा कार्यरत संस्था र व्यक्तिहरूको एउटा राष्ट्रिय सञ्जाल हो । www.dpnet.org.np
NNDSWO	नेपाल राष्ट्रिय दलित सामाजिक कल्याण संघको नेपालमा दलित सशक्तीकरणका लागि पैरवी गरेको लामो इतिहास छ र समाजमा सीमान्तकृत व्यक्तिहरूको समावेशीकरणका लागि संघर्ष गर्दै आएको छ । www.nndswo.org.np
जिल्ला कार्यान्वयन साझेदार :	
CDS	सामुदायिक विकास समाजले रामेछाप जिल्लामा परियोजनाहरूको कार्यान्वयन गर्दछ ।
	लिखुदेम्बा सामुदायिक विकास मञ्चले ओखलढुंगा जिल्लामा परियोजनाहरूको कार्यान्वयन गर्दछ ।
	ग्रामीण विकास टुकी संघले दोलखा जिल्लामा परियोजनाहरूको कार्यान्वयन गर्दछ ।
टुकी संघ सुनकोशी सिन्धुपाल्चोक	टुकी संघ सुनकोशीले सिन्धुपाल्चोक जिल्लामा परियोजनाहरूको कार्यान्वयन गर्दछ ।
सहास नेपाल SAHAS-NEPAL	सहयोगी हातहरूको समूह (सहास) नेपालका दुर्गम क्षेत्रहरूमा विशेषगरी देशका गरिब र सामाजिक रूपमा बहिष्कृत समूहहरूमाथि केन्द्रित भएर काम गर्दछ ।

सम्पर्क : मिसन इस्ट नेपाल, जाउलाखेल, ललितपुर, टेलिफोन : ०१-५५३८४१६